

Ämne: Historia 1b

Årskurs: Gymnasiet, årskurs 2

Tema: Kalla kriget

Det här provet är framtaget för att bedöma elever i Historia 1b, årskurs 2 på gymnasiet, med temat kalla kriget. Provet består av fem E-frågor, två C-frågor (inklusive en om det militärindustriella komplexet) och en A-fråga. Alla svarsexempel följer strikt de angivna ordgränserna och utformningen enligt dina instruktioner.

Syfte

Provet syftar till att testa elevernas kunskaper om kalla krigets historiska kontext, huvudaktörer, centrala begrepp samt förmåga att analysera och resonera kring konflikten med särskild uppmärksamhet på det militärindustriella komplexet (MIK). Genom varierade frågor på olika betygsnivåer ska elever visa återgivning av fakta, analys av samband och nyanserade resonemang.

Centralt innehåll	Betygskriterium E	Betygskriterium C
Kalla krigets orsaker och förlopp samt påverkan på världspolitiken	Eleven kan med viss säkerhet redogöra för kalla krigets centrala händelser och aktörer	Eleven kan med relativt god säkerhet förklara samband och konsekvenser inom kalla kriget samt använda historiska begrepp på ett relativt väl fungerande sätt
Analyser av historiska skeenden, t.ex. det militärindustriella komplexet	Eleven kan ge enkla omdömen med enkla motiveringar om orsaker och konsekvenser	Eleven kan ge utvecklade omdömen med relativt väl underbyggda motiveringar om historiska förhållanden och förändringar

[Källa: Gy11, Historia 1b, gymnasiet år 2]

Prov

E-frågor (5 frågor)

Antal poäng: 20

1. Vad var kalla kriget?
2. Vilka två supermakter var huvudaktörer under kalla kriget?

3. Vad innebar "kapprustning" under kalla kriget?
4. Vilken roll spelade Berlinmuren under kalla kriget?
5. Vad innebär begreppet "järnridå"?

Exempel på adekvata svar och lärarkommentarer:

1. Vad var kalla kriget?

- Ett spänningsförhållande mellan USA och Sovjetunionen utan direkt krig.
- En period av politiska och militära hot utan strid.
- Tiden då risken för kärnvapenkrig var stor.

Lärarkommentar: Svar som visar grundläggande förståelse för konfliktens karaktär är godtagbara.

2. Vilka två supermakter var huvudaktörer under kalla kriget?

- USA och Sovjetunionen.
- USA och Sovjet.
- De två starka länderna som tävlade om makt.

Lärarkommentar: Korrekt identifiering är avgörande. Variationer som inte förvanskar är okej.

3. Vad innebar "kapprustning" under kalla kriget?

- Konkurrens om att bygga flest och starkast vapen.
- En militär tävlan mellan USA och Sovjet.
- Uppbyggnad av kärnvapenarsenaler.

Lärarkommentar: Eleven ska visa att kapprustning handlade om militär upprustning.

4. Vilken roll spelade Berlinmuren under kalla kriget?

- Delade Berlin i öst och väst.
- Symbol för konflikten mellan kommunism och demokrati.
- Hindrade folk från att fly från öst till väst.

Lärarkommentar: Muren som både fysisk och symbolisk barriär bör nämnas.

5. Vad innebär begreppet "järnridå"?

- Gränsen mellan öst och väst i Europa under kalla kriget.
- Delade Europa i kommunistiska och demokratiska områden.
- Symbol för skillnaden mellan öst och väst.

Lärarkommentar: Eleven bör visa förståelse för järnridåns geografiska och ideologiska betydelse.

C-frågor (2 frågor)

Antal poäng: 25

1. Förklara varför kalla kriget inte utvecklades till ett direkt krig mellan USA och Sovjet.
2. Vad är det militärindustriella komplexet (MIK) och hur kunde det påverka USA:s politik under kalla kriget?

Exempel på adekvata svar och lärarkommentarer:

1. Förklara varför kalla kriget inte utvecklades till ett direkt krig.

- **C (max 60 ord):**
Både USA och Sovjet var rädda för kärnvapnens förödelse och ville undvika ett kärnvapenkrig. Istället för direkt krig förde de konflikter via stöd till andra länder och kapprustning. Rädslan för ömsesidig förstörelse skapade en balans som hindrade ett öppet krig.
- **D (max 60 ord):**
USA och Sovjet ville inte starta krig eftersom kärnvapen kunde förstöra världen. De tävlade istället genom att stödja olika länder och rusta upp sina vapen. Rädslan för kärnvapen gjorde att de höll sig tillbaka.
- **E (max 60 ord):**
USA och Sovjet krigade inte för de hade farliga kärnvapen. De tävlade istället med vapen och stödde andra länder. De var rädda för att förstöra världen med krig.

Lärarkommentar: Ju mer utvecklad och nyanserad förklaring med koppling till kärnvapnens avskräckande effekt, desto högre betyg.

2. Beskriv vad det militärindustriella komplexet (MIK) är och hur det kunde påverka USA:s politik.

- **C (max 60 ord):**
Det militärindustriella komplexet är samarbetet mellan militären och vapenindustrin som gjorde att militärutgifterna prioriterades. Detta påverkade politiska beslut eftersom både företag och politiker tjänade på fortsatt upprustning, vilket kunde förlänga kalla kriget.
- **D (max 60 ord):**
MIK betyder att militären och vapenföretag samarbetade för att sälja vapen. Detta ledde till att politiker satsade mycket pengar på militären för att hålla igång industrin och arbetsplatser.
- **E (max 60 ord):**
MIK är när militär och fabriker jobbade ihop och gjorde att USA satsade mer på militär och vapen. Det påverkade politiken så att militären fick mer pengar.

Lärarkommentar: Högre betyg kräver nyanserad förklaring av MIK:s roll i politik och ekonomi.

A-fråga (1 fråga)

Antal poäng: 30

Analysera varför kalla kriget pågick så länge och diskutera vilka faktorer som bidrog till att konflikten inte löstes snabbare. Ta med ideologiska, militära och ekonomiska aspekter i analysen.

Exempel på adekvata svar och lärarkommentarer:

- **E (max 100 ord):**
Kalla kriget varade länge eftersom USA och Sovjet var oense och rädda för krig. Båda ville visa sin makt och ideologiska skillnader stärkte konflikten. De var rädda för kärnvapen och ville inte starta ett krig, så spänningen fortsatte länge.
- **D (max 100 ord):**
Konflikten pågick länge på grund av djupa ideologiska skillnader mellan kapitalism och kommunism. Båda supermakterna var rädda för kärnvapenkrig och satsade på kapprustning. Det militärindustriella komplexet påverkade politiken genom att ekonomiska intressen höll uppe militärupprustningen och förlängde spänningarna.
- **C (max 100 ord):**
Kalla kriget förlängdes av starka ideologiska motsättningar, rädsla för kärnvapen och kapprustning. Det militärindustriella komplexet bidrog genom att ekonomiska intressen och vapenproduktion påverkade politiska beslut. Dessa faktorer skapade en ond cirkel av misstro och militarisering som försvårade fred och diplomatiska lösningar.

• **B (max 100 ord):**

Den långa konflikten berodde på ideologisk misstro, omfattande kapprustning och det militärindustriella komplexets inflytande på politiken. Ekonomiska intressen i vapenindustrin gjorde att nedrustning motarbetades. Regionala konflikter och allianser fördjupade spänningarna, vilket gjorde att konfliktens lösning fördröjdes trots diplomatiska försök.

• **A (max 100 ord):**

Kalla kriget varade länge eftersom djupt rotade ideologiska motsättningar mellan kapitalism och kommunism förenades med den ständiga kapprustningen och det militärindustriella komplexets starka inflytande på politik och ekonomi. Ekonomiska vinster för vapenindustrin motverkade nedrustning och fredsförhandlingar. Kombinerat med internationella allianser, regionala kriser och misstro skapade detta en komplex, självförstärkande konflikt som var svår att lösa snabbt trots avspänningsperioder och diplomatiska initiativ.

Lärarkommentar: Svaret ska visa bredd och djup, tydliga samband och nyanserad analys. Högre nivåer kräver komplex förståelse och tydlig struktur.

Bedömning

Betyg Andel rätt Poäng

E	Minst 30 %	24 poäng
D	Minst 45 %	36 poäng
C	Minst 60 %	48 poäng
B	Minst 75 %	60 poäng
A	Minst 90 %	72 poäng

Totalt antal poäng: 75

Poängfördelningen är E-frågor 20 poäng, C-frågor 25 poäng och A-fråga 30 poäng. Resonerande frågor värderas med fler poäng.

Tidsuppskattning: Cirka 60 minuter.

Tags: [Prov](#)